

**Проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на
Национална програма „Стимулиране на публикационната
активност в авторитетни международни научни списания и
отворения достъп до научна информация - 2“**

[линк към консултацията](#)

Информация

Откриване / Приключване: 27.01.2026 г. - 27.02.2026 г. Неактивна

Номер на консултация: #12122-K

Област на политика: Архив - Наука и технологии

Тип консултация: Акт на Министерския съвет

Вносител: Министерство на образованието и науката

Тип носител: Национално

Публикационната активност е основен показател за развитието на науката и за ефективността на научноизследователската дейност. Чрез публикуването на научни резултати се осигурява устойчиво развитие на научното знание, обмен на идеи и утвърждаване на учените като ключови фактори в обществената и икономическата прогрес. Насърчаването ѝ следва да бъде приоритетна политика, насочена към утвърждаване на научния потенциал, повишаване на качеството на изследванията и максимално оползотворяване на експертния капацитет на учените.

В периода 2021 – 2025 г. се изпълняваше приетата с Решение МС № 733/21.10.2021 г. на Министерския съвет Национална програма „Стимулиране на публикационната активност в авторитетни международни научни списания и отворения достъп до научна информация“, която приключи успешно.

Допустими бенефициенти по програмата са висшите училища и научните организации в страната с програмна акредитация за образователна и научна степен "доктор" от Националната агенция по оценяване и акредитация и разполагащи с профил в VPOS.

По програмата на изследователи от висшите училища и научните организации ще бъдат предоставяни допълнителни възнаграждения, награди или други финансови стимули за авторство на научни публикации в списания, реферирани или

индексирани в световните бази данни Web of Science или Scopus, обвързано със споделяне на научни резултати в BPOS и в институционални или международни хранилища.

Очакваните резултати от изпълнението на програмата са повишаване броя на научните публикации с български автори в списания, реферирани или индексирани в световните бази данни Web of Science или Scopus.

Програмата ще се изпълнява в периода 2026 – 2029 г., като необходимите за изпълнението ѝ средства са в общ размер до 7 500 000 евро, разпределени, както следва: за 2026 г. - 2 500 000 евро, 2027 г. - 2 500 000 евро и 2028 г. - 2 500 000 евро. Финансирането по програмата ще се извършва от Министерството на образованието и науката на принципа на споделено финансиране, като необходимо условие за участие в програмата е НО или ВУ да имат и прилагат вътрешни механизми и правила за стимулиране на публикационната активност на научноизследователските си колективи, както и на отворения достъп до научна информация.

Отговорна институция

Отговорна институция

Министерство на образованието и науката

Адрес: София, София, бул. Княз Дондуков №2А

Електронна поща: priemna@mon.bg

Контактна информация

Д. Лесева, дирекция "Наука" | Електронна поща: d.lesseva@mon.bg

Й. Диманачка, дирекция „Наука“ | Електронна поща: i.dimanachka@mon.bg

Начини на предоставяне на предложения и становища

- Портала за обществени консултации (изисква се регистрация чрез имейл);
- Електронна поща на посочените в „Контактна информация“ адреси
- Системата за сигурно електронно връчване <https://edelivery.egov.bg/> (изисква се квалифициран електронен подпис или ПИК на НОИ);
- Официалния адрес за кореспонденция.

Полезни връзки

Официална интернет страница на Министерство на образованието и науката - <https://www.mon.bg/>

Рубрика „Обществени консултации“ на интернет страницата на МОН - <https://www.mon.bg/dokumentatsiya/proekti-na-dokumenti/>

Документи

Пакет основни документи:

[Доклад - вер. 1.0 | 27.01.2026](#)

[Проект на акт - вер. 1.0 | 27.01.2026](#)

[Национална програма „Стимулиране на публикационната активност в авторитетни международни научни списания и отворения достъп до научна информация - 2“ - вер. 1.0 | 27.01.2026](#)

Консултационен документ:

Справка становища:

Коментари

[Коментари \(pdf\)](#)

[Comments \(csv\)](#)

Автор: Георги Райновски (23.02.2026 14:36)

Колегията на Физическия факултет на Софийски университет „Св. Климент Охридски“ изразява принципно несъгласие с използването на коригиращи коефициенти, намаляващи тежестта на научни публикации в зависимост от относителния дял на съавторите от съответната организация. Предложеният механизъм въвежда количествен критерий, който игнорира и обезценява участието на българските учени в определени съвременни фундаментални научни изследвания, извършвани по необходимост от големи международни научни колаборации. Следва ясно да се подчертае, че приносът на отделните учени в такива колаборации е предмет на вътрешни механизми за оценка и разпределение на отговорности, включващи разработка на изследователски хардуер, софтуер, поддръжка на експериментални системи, анализ и обработка на огромни масиви данни, прилагане на комплексни аналитични методи. Индикация за такъв принос е включването на съответния учен в авторския колектив на публикациите. В области като

физиката на високите енергии, ядрената физика, астрофизиката, космическите науки и други научни направления, зависими от мащабни експериментални съоръжения, научните резултати се постигат единствено чрез координирани и непрекъснати усилия на множество изследователи за изграждането и използването на високоспециализирана инфраструктура. Това не е въпрос на организационен избор, а на обективна научна необходимост, без която съответните резултати не биха били възможни. Намалването на стойността на публикациите единствено поради броя съавтори представлява методологически некоректен подход и противоречи на международно утвърдените практики за оценка на научната дейност.

Прилагането на редукиционни коефициенти ще доведе до следните неблагоприятни последици:

- фактическо обезценяване на научния принос на българските учени в стратегически международни проекти;
- създаване на силен демотивиращ ефект за участие в съвременни научни инфраструктури от световен мащаб;
- изкривяване на националната система за оценка в посока, която поощрява формално авторство в малки групи за сметка на реален принос към научни резултати с високо въздействие;
- риск от изолация на българската наука от глобалните изследователски мрежи.

В рамките на действащите критерии за определяне и финансиране на изследователски университети не се прилага редукция на публикационните резултати въз основа на относителния институционален дял на съавторите. Въвеждането на подобен механизъм в настоящата програма би довело до нормативна и методологическа несъгласуваност между различните инструменти на националната научна политика, при която едни и същи научни резултати биха били оценявани по съществено различен начин. Такава непоследователност създава противоречиви стимули за институциите, намалява предвидимостта при оценяването и затруднява стратегическото планиране на научната дейност. От гледна точка на принципите на добра регулаторна практика е необходимо механизмите за оценка в рамките на публичното финансиране да бъдат съгласувани и взаимно непротиворечиви.

Евентуален механизъм за оценяване на публикуваните резултати следва изрично да отчита технологичната сложност, инфраструктурната зависимост и интердисциплинарният характер на изпълняваните изследвания. В определени области научните изследвания изискват значителен научен и експертен ресурс, координация между различни научни и инженерни дисциплини и дългосрочен ангажимент, които от своя страна предпоставят участие на голям брой съавтори от различни държави. Участието на български учени в такива проекти е стратегически важно за развитието на националния научен потенциал и за международната видимост на българската наука. Предложените в настоящия им вид коефициенти са формални параметри и не само не стимулират научната активност в тези области, а създават реален риск от санкциониране на изследователи, които работят на най-високо международно ниво.

В тази връзка настояваме предвидените коригиращи коефициенти да бъдат премахнати от програмата.

Убедени сме, че националната политика следва да насърчава интеграцията на българските учени в научните процеси от световен мащаб, а не да въвежда механизми, които де факто ги обезкуражават.

проф. дфзн Георги Райновски

Декан на Физическия факултет, Софийски Университет Св. Климент Охридски

Автор: д-р Костадин Рангелов Костадинов, д. м. (28.01.2026 10:54)

Изразявам принципната си подкрепа за стратегическата цел на Националната програма, насочена към повишаване на международната видимост на българската наука и насърчаване на отворения достъп до научна информация. Считам обаче за необходимо да бъдат ясно посочени съществени рискове и слабости в заложения модел на стимулиране, които могат да имат неблагоприятен ефект върху качеството, етиката и дългосрочното развитие на научните изследвания в страната.

На първо място, считам, че **настоящият механизъм на програмата създава предпоставки за утвърждаване на лоши публикационни практики, включително публикуване в т.нар. predatory или гранично-качествени списания.** Формалната индексация в Scopus или Web of Science сама по себе си **не е гаранция за реално научно качество**, строг рецензионен процес или високи

етични стандарти. В международната научна общност е добре известно, че в тези бази данни присъстват списания с **компрометирани редакционни практики**, които се възползват именно от системи за финансово стимулиране, базирани единствено на квартална принадлежност. **При липса на допълнителна експертна оценка по научни области, програмата реално насърчава количествен, а не съдържателен подход към научната продукция.**

На второ място, не мога да не отбележа, че програмата институционализира финансова и оценъчна зависимост от две частни търговски компании – *Scopus* и *Web of Science*. По този начин публични средства индиректно се насочват към поддържане на монополното им положение като единствени арбитри на „авторитетност“ в науката. Считам този подход за проблематичен, тъй като критериите на тези платформи са непрозрачни за националната научна общност и не отчитат адекватно спецификите на отделните научни области, особено в социалните науки, хуманитаристиката, медицината и интердисциплинарните изследвания.

На трето място, считам, че **финансовото стимулиране, базирано почти изцяло на формални наукометрични показатели**, води до подмяна на научните приоритети. Вместо да се стимулират оригинални изследователски въпроси, методологична иновация и обществена значимост, системата поощрява оптимизиране на публикационното поведение – избор на теми с по-висока „публикуемост“, **фрагментация на резултати и търсене на списания с бърз и формален процес на приемане**. В дългосрочен план това намалява качеството на научната продукция и подкопава доверието в нея.

В този контекст считам за необходимо **въвеждането на национален, публично достъпен списък на одобрени научни списания по отделни научни области**. Този списък следва да бъде изготвян и периодично актуализиран от независими експертни панели с доказана научна репутация, които да отчитат не само индексацията, но и реалното качество на рецензионния процес, редакционната политика, етичните стандарти и значимостта на списанието за съответната научна общност. Подобен подход би осигурил по-балансирана и контекстуално адекватна оценка на научната продукция.

Допълнително считам, че програмата следва да **включи качествени корективи, като експертна оценка на подбрани публикации, отчет на приноса към национални политики, клинична практика, обществено здраве или иновации, както и стимули за репликационни изследвания, негативни резултати и методологични разработки**. Това би доближило програмата до съвременните принципи на отговорната и отворена наука, вместо да я редуцира до механично отчитане на публикационни показатели.

В заключение, смятам, че без въвеждането на допълнителни защитни механизми и без експертно-областен контрол върху „авторитетността“ на списанията, съществува реален риск програмата да постигне **краткосрочно увеличение на публикационните показатели за сметка на дългосрочното качество и обществената стойност на научните изследвания**. Предложените корекции биха

позволили програмата да се превърне в устойчив инструмент за развитие на българската наука, а не единствено в административен механизъм за финансово стимулиране.

д-р Костадинов, д. м.

История

Включване на проекта

Това събитие описва запис на акт в ЗП или ОП.

Начало на обществената консултация - 27.01.2026

Приключване на консултацията - 27.02.2026

Справка за получените предложения

Справка или съобщение.

Окончателен акт на Министерския съвет
